

Lubań, 01.04.2020 r.

Informacja o sytuacji w rolnictwie na koniec marca 2020 r.

Dane stacji meteorologicznej w Lubaniu – marzec 2020

Średnie temperatury na wysokości 2 metrów		
I dekada	4,52	°C
II dekada	5,03	°C
III dekada	2,69	°C
Średnia miesięczna	4,08	°C

Opady m-c		
I dekada	15	mm
II dekada	15,2	mm
III dekada	2,6	mm
Suma opadów	32,8	mm

Najwyższa tempera.	18.03.2020	15,8 °C
---------------------------	-------------------	----------------

Najniższe tempera.	31.03.2020	-5,3 °C
---------------------------	-------------------	----------------

I Produkcja roślinna

Zboża

Zasiewy zbóż ozimych w marcu w większości zakończyły fazę krzewienia rozpoczynając fazę strzelania w źdźbło (pierwsze kolanko). W tym okresie rolnicy stosowali pierwszą dawkę nawożenia azotowego na rośliny, które często wykazywały już symptomy niedoboru tego składnika. Z punktu widzenia ochrony plantacji, w marcu wykonywano uzupełniające zabiegi herbicydowe przeciwko chwastom dwuliściennym lub kompleksowe zabiegi odchwaszczające poszerzone o preparaty na chwasty jednoliścienne na tych plantacjach, gdzie nie było oprysku jesiennego. W kwestii infekcji sprawcami chorób stwierdzono na jęczmieniu ozimym znaczne objawy porażenia liści mączniakiem prawdziwym zbóż i traw, plamistością siatkową. W zasiewach pszenicy i pszenżyta również widoczny jest mączniak prawdziwy oraz dodatkowo septorioza paskowana liści. Duże nasilenie infekcji często jest wynikiem ich intensywnego rozwoju już jesienią oraz dużej obsady roślin. Marzec był również okresem wzmoczonych prac związanych z przygotowaniem stanowisk pod wysiew zbóż jarych

a następnie siewem tych gatunków. W ostatnich dniach tego miesiąca stan zasiewów wyglądał następująco:

- Pszenica jara – 36,5% powierzchni zasianej do zadeklarowanej
- Owies – 32,2%
- Jęczmień jary 22,1%
- Pszenżyto jare 9,5%
- Mieszanki zbożowe jare – 11,2 %

Rzepak ozimy

Plantacje formy ozimej rzepaku w większości znajdują się w fazie wydłużania pędu głównego. Ciepły okres jesienny spowodował znaczne przyspieszenie nalotów szkodników tj. chowaczy. W związku z tym zalecamy wzmożony monitoring plantacji oraz wczesne wystawianie żółtych naczyń w celu pełnej identyfikacji zagrożenia. Na liściach widoczne są również objawy infekcji suchą zgnilizną kapustnych oraz mączniakiem rzekomym. Na terenie woj. pomorskiego zakładane są obecnie również plantacje rzepaku jarego (około 420ha). Zaawansowanie zasiewów obecnie kształtuje się na poziomie 21 % powierzchni deklarowanej.

II Produkcja zwierzęca

Trzoda chlewna

W miesiącu marcu na rynku trzody ceny były na poziomie nieco wyższym, jak w ubiegłym miesiącu i kształtowały się na poziomie od 5,70 zł do 6,00 zł za 1kg. Najwyższe ceny uzyskują oferujący większe partie tuczników na wagę bitą ciepłą. Ceny prosiąt od 160 zł za 1 sztukę zaraz po odsadzeniu do 260 zł za 1 sztukę o wadze od 16 do 18 kg. Widać niedobór prosiąt na rynku i coraz większe zainteresowanie ich zakupem.

W dalszym ciągu w gospodarstwach trzodziarskich na terenie całego województwa odbywają się kontrole Państwowej Inspekcji Weterynaryjnej związane z bioasekuracją ASF. Wydawane są też decyzje o likwidacji stad, głównie dotyczy to stad mniejszych. W większych hodowlach tam gdzie przychody ze sprzedaży świń stanowią znaczną część dochodu rolnika zauważa się wyraźne polepszenie zabezpieczenia gospodarstw i przestrzeganie zasad bioasekuracji. Rolnicy którzy otrzymali **zakaz utrzymywania świń** w związku z nie spełnianiem zasad bioasekuracji mogą składać wnioski do ARiMR (nabór ciągły) o rekompensaty za zaprzestanie produkcji. W bieżącym roku jak dotychczas (28.02.2020 r.) odnotowano 924 przypadki, ale nie odnotowano żadnego ogniska czyli nie zostało zainfekowane żadne stado świń. W marcu zidentyfikowano pierwsze ognisko ASF w tym roku, wystąpiło ono w Lubuskim blisko Zielonej Góry w stadzie powyżej 23 tys. sztuk.

Ceny surowców paszowych też niewiele się zmieniły ulegają tylko niewielkim wahaniom w zależności od miejsca, czasu i tonażu zakupu.

Nastroje wśród hodowców cechują się dużą ostrożnością i nadal część z nich likwiduje stada, chociaż dobra koniunktura z ostatniego pół roku wyhamowała na razie tempo tych zmian. Większe hodowle chcące nadal prosperować inwestują w bioasekurację.

Szereg rolników wnioskujących o dopłatę do budowy, płotu czy niecki dezynfekcyjnej w roku ubiegłym obecnie podpisuje umowy i przystępuje do realizacji operacji. Rozpoczęta została kampania informacyjna o nowym działaniu PROW – zwanym **Dobrostan zwierząt w tym o pakiecie 1. Dobrostan Świń. Pakiet ten budzi rozczarowania u hodowców świń ze względu na wysoko postawione wymagania. Przede wszystkim dużym ograniczeniem jest to, że hodowca musi spełnić warunki dobrostanowe dla wszystkich stad jakie posiada – w grupach, których zwiększony dobrostan dotyczy, i chociażby tylko w jednym obiekcie utrzymywał lochy w okresie porodu w jarzmie to już nie może skorzystać z tego pakietu. Dużo rozczarowań wzbudził też pakiet 1.2 dobrostan tuczników – zwiększona powierzchnia w budynkach, a szczególnie dostępność tego pakietu ogranicza to, że dotyczy on tylko warchlaków i tuczników urodzonych w dobrostanie.**

Ceny zebrane przez pracowników Powiatowych Zespołów Doradztwa Rolniczego (26.03.2020 r.)

Lp.	Powiat	Cena w zł/kg żywca (bez vat)		
		Wieprzowego	Wołowego	drobiu
1	Człuchów	5,85-5,90	6,10-6,80	-
2	Słupsk	-	-	3,20
3	Tczew	5,60	-	-
4	Starogard Gdański	5,40	6,20	-
5	Kościerzyna	5,70-5,80	5,50-6,50	-
6	Chojnice	5,90 - 6,00	6,00-6,50	-
7	Kartuzy	5,40-6,00	6,50-6,50	3,70
8	Wejherowo	5,40	7,00	-
9	Kwidzyn	5,70	-	-
10	Sztum	6,00	6,0-6,5	-

Obserwujemy, że w warunkach rynkowych naszego województwa ceny za żywca wieprzowego są niższe niż te notowane przez MRiRW. Występowały również wahania cen, na początku miesiąca ceny wzrastały, a w ostatnich dwóch tygodniach lekko się obniżyły.

Średnie ceny netto zakupu świń rzeźnych za wagę żywą za okres: 16.03.2020 - 22.03.2020 r.

CENA [zł/kg]			
MAKROREGIONY	2020-03-22	2020-03-15	Tygodniowa zmiana ceny [%]
POLSKA	6,25	6,47	-3,32
REGION PÓŁNOCNY	6,28	6,48	-3,06
REGION ŚRODKOWO-WSCHODNI	6,27	6,45	-2,88
REGION POŁUDNIOWO-WSCHODNI	6,26	6,47	-3,28
REGION ZACHODNI	6,22	6,47	-3,87

*Daty podane w tabeli oznaczają końcowy dzień analizowanego tygodnia (poniedziałek - niedziela).

* Cena zakupu żywca wieprzowego S-P razem obliczona na podstawie cen za żywca wg masy poubojowej ciepłej (MPC) przy użyciu przelicznika GUS wynoszącego 0,78.

Analiza sytuacji rynkowej za ostatni rok.

Analizując ceny otrzymywane za żywca wieprzowego w ostatnim roku, to począwszy od marca wykazywały one tendencję rosnącą. Najbardziej aktualne dane przedstawia tab.1 i wykres 1. Widać, że rok 2019 charakteryzował się znacznym wzrostem cen średnio o 19,8% i nadal ta tendencja się utrzymuje. Jednak analizując dane pozyskiwane od doradców z terenu województwa ceny faktycznie otrzymywane od ubojni i pośredników podobnie jak w 2018 r są o 30-40gr niższe, od tych wskazywanych przez Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej.

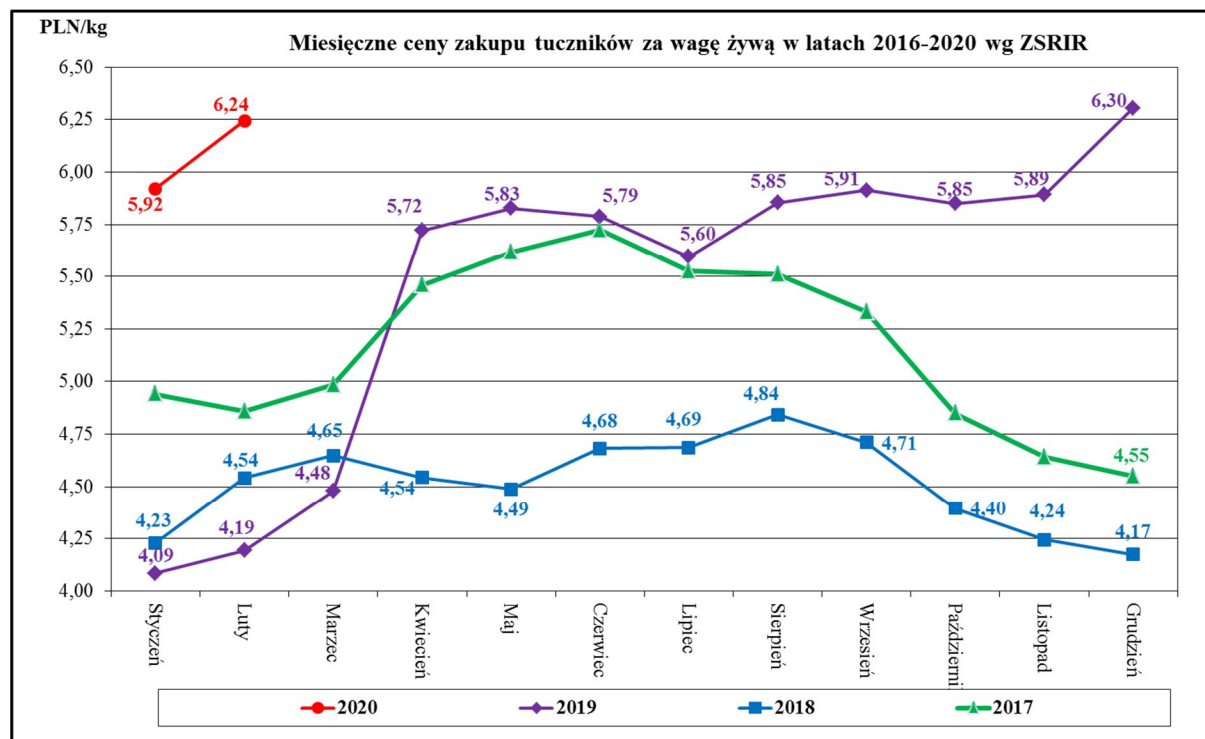
Tab. 1. Ceny zakupu świń rzeźnych w roku 2019 w wadze żywej

-masa poubojowa ciepła [MPC]

POLSKA	CENA		Roczna zmiana ceny [%]
	[MPC] zł/tonę		
	2020-03-22	2019-03-24	
klasa S	8 139	5 929	37,3
klasa E	8 040	5 800	38,6
klasa U	7 685	5 448	41,1
klasa R	7 320	5 091	43,8
klasa O	6 554	4 359	50,3
klasa P	6 026	4 156	45,0
S-P Razem	8 014	5 774	38,8

* Cena zakupu żywca wieprzowego S-P razem obliczona na podstawie cen za żywca wg masy poubojowej ciepłej (MPC) przy użyciu przelicznika GUS wynoszącego 0,78.

Wykres 1. Średnie miesięczne ceny skupu żywca wieprzowego w wadze żywej (zł/kg) bez VAT w latach 2016 – 2020 r.

Jak wyglądamy pod względem średnich cen uzyskiwanych przez producentów żywca wieprzowego na tle innych krajów unii europejskiej, w styczniu 2020 r. średnia dla krajów UE wynosiła 185,86 w Polsce 183,22 za 100 kg MPS

Według wstępnych danych pogłowie świń w grudniu 2019 r. liczyło 11 215,5 tys. sztuk, wykazując w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku wzrost o 1,7%. Wzrost pogłowia

wystąpił we wszystkich grupach świń. Największy był w grupie warchlaków o 3,4%. (dane MRiRW za ZSIRR)

Województwo pomorskie wykazuje podobne tendencje jak w całym kraju. W 2012 roku pogłowie wynosiło 1 229 392 szt., na 1 stycznia 2017 r. tylko 687 007 sztuk. W dniu 1.03.2018 r. zarejestrowanych w ARiMR było 649 914 sztuk w 10 058 stadach, a w dniu 2.01.2019 r było już tylko 8 978 stad w których utrzymywano 597 656 sztuk świń. **Natomiast obecnie stan na 02.03.2020 r. w pomorskim ARiMR zarejestrowanych 631 252 świnię w 6588 stadach. Z tego wynika że w ostatnim roku ilość utrzymywanych świń się zwiększyła prawie o 33,5 tys. przy jednoczesnej likwidacji 2390 stad. Stąd w marcu 2020 r. średnia ilość świń utrzymywana w stadzie wynosi już 95,82 sztuk wzrost w przeciągu 14 miesięcy o 29,25 sztuki.**

Tab. 2. Stan pogłowia świń w pomorskim

Na dzień	Ilość stad	Sztuk fizycznych	Średnio w stadzie (szt.)
01.09.2012	15 852	1 229 392	77,6
01.11.2013	14 588	1 116 582	76,5
01.02.2013	14 426	967 699	67,08
30.09.2014	13 720	810 236	59,06
01.03.2015	14 163	657 658	46,06
01.10.2015	14 157	760 109	53,69
01.01.2016	14 080	753 958	53,55
30.09.2016	13 962	515 606	51,25
31.12.2016	13 931	687 007	49,31
30.09.2017	12 992	1 040 613	80,10
01.11.2017	12 978	1 003 985	77,36
01.03.2018	10 058	649 914	64,69
05.12.2019	6 994	617 054	88,23
02.03.2020	6 588	631 252	95,82

Tab. 3. Stan świń w poszczególnych powiatach na 02.03.2020 r.

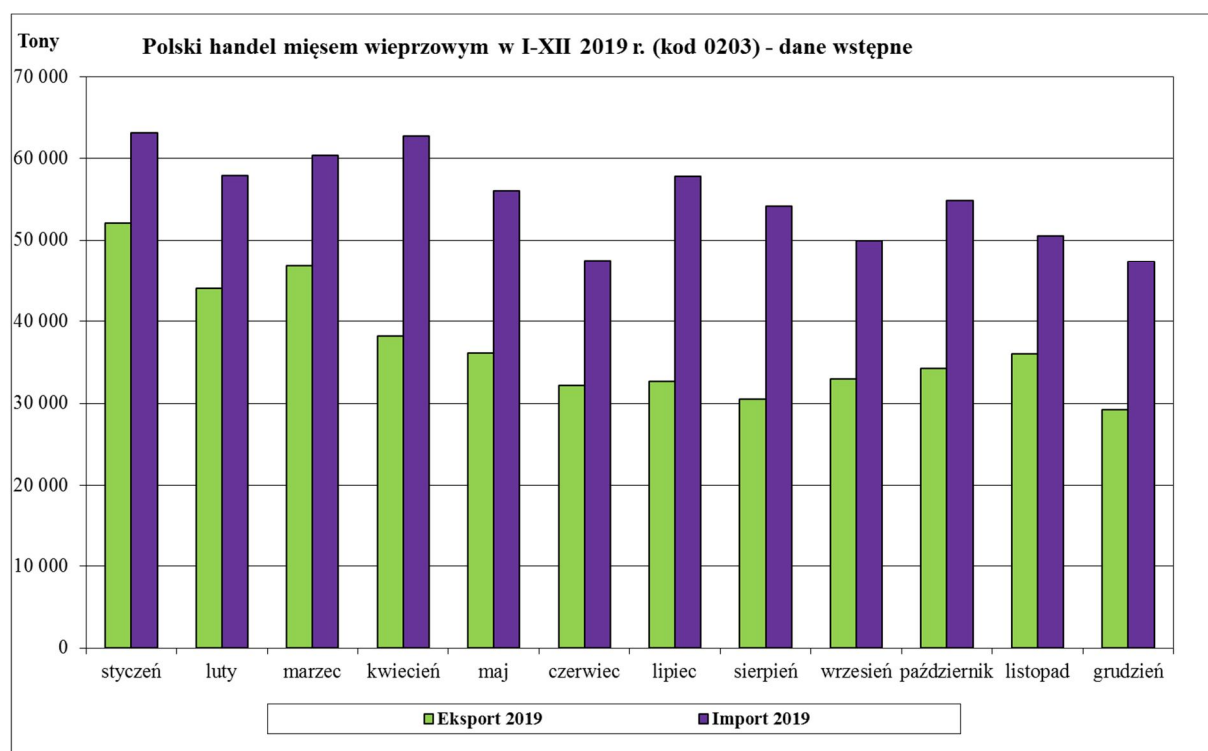
Do powiatu gdańskiego zostało doliczone miasto Gdańsk, a do powiatu słupskiego miasto Słupsk.

Powiat	Świnie		Średnio w stadzie
	ilość siedzib stad	ilość ogólna pogłowia	
bytowski	326	93 993	288,32
chojnicki	681	23 785	34,93
człuchowski	511	171 945	336,49
gdański	186	2 412	12,97
kartuski	1 417	33 604	23,71
kościerski	689	61 531	89,3
kwidzyński	294	27 347	83,02
łęborski	68	4 769	70,13
malborski	175	3 889	22,22
nowodworski	55	1 667	30,31
pucki	177	5 954	33,64
Gdynia	3	47	15,67
słupski	121	41 585	343,68
starogardzki	745	90 704	121,75
sztumski	245	27 955	114,1
tczewski	269	17 295	64,29
wejherowski	626	22 770	36,73
Razem	6 588	631 252	95,82

Analizując przebieg zmian w ostatnich latach należało się spodziewać powiększenia średniej ilości świń utrzymywanych w przeciętnym stadzie. Taka tendencja jest dobra i prowadzi w konsekwencji do większej specjalizacji produkcji i poprawy jej efektów. Jednak są powiaty gdzie nadal występuje bardzo duże rozdrobnienie w produkcji trzody chlewnej.

Polska nie żyje w izolacji – jesteśmy członkiem UE i prowadzimy wymianę handlową w ramach UE, jak i z innymi krajami z poza Unii. Handel żywymi zwierzętami oraz mięsem wywiera bardzo duży wpływ na sytuację w danej branży co w tym konkretnym wypadku przedkłada się na sytuację rolników i hodowców świń.

Wykres 2. Polski handel mięsem wieprzowym

Z powyższych danych i wykresu jasno wynika że import znacznie przewyższa eksport tego mięsa. Z własnej produkcji nie jesteśmy obecnie w stanie zaspokoić potrzeb konsumentów w naszym kraju. Ponadto jesteśmy w dużej mierze uzależnieni od importu warchlaków. Zarówno w handlu żywymi świniami, jak i w handlu mięsem wieprzowym mamy od lat znaczący bilans ujemny, czyli znacznie więcej importujemy niż eksportujemy. Na tę sytuację mają również wpływ pojawiające się co jakiś czas w mediach afery związane z jakością i przydatnością naszego mięsa do spożycia. Bez importu nie jesteśmy w stanie pokryć krajowych potrzeb na wieprzowinę. **Powinno się zrobić wszystko aby ratować tę gałąź produkcji w Polsce, abyśmy jako kraj nadmiernie nie uzależnili się od importu mięsa z innych krajów.** Tym bardziej że jako naród bardzo jesteśmy przywiązani do tego gatunku mięsa. Roczne spożycie wieprzowiny przypadające na statystycznego Polaka w ostatnich kształtuje się na poziomie pomiędzy 39 - 41 kg, przy ciągle wzrastającym spożyciu mięsa drobiowego i niewielkich ilościach, żeby nie powiedzieć marginalnych pozostałych gatunków, a więc wołowiny, baraniny z jagnięciną i mięsa króliczego.

Informacje z MRiRW - Zintegrowany System Rolniczej Informacji Rynkowej oraz ARiMR Oddział Terenowy Gdynia.

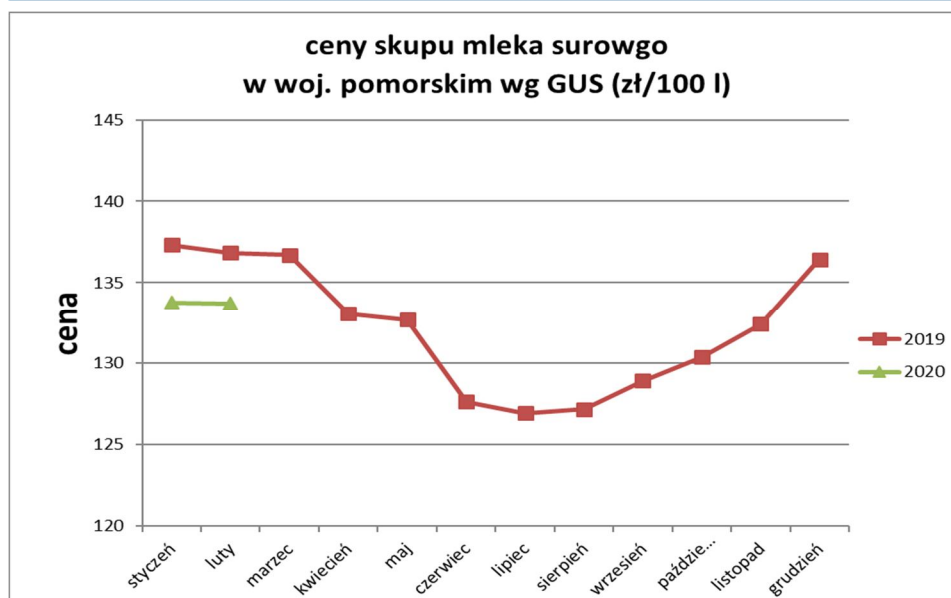
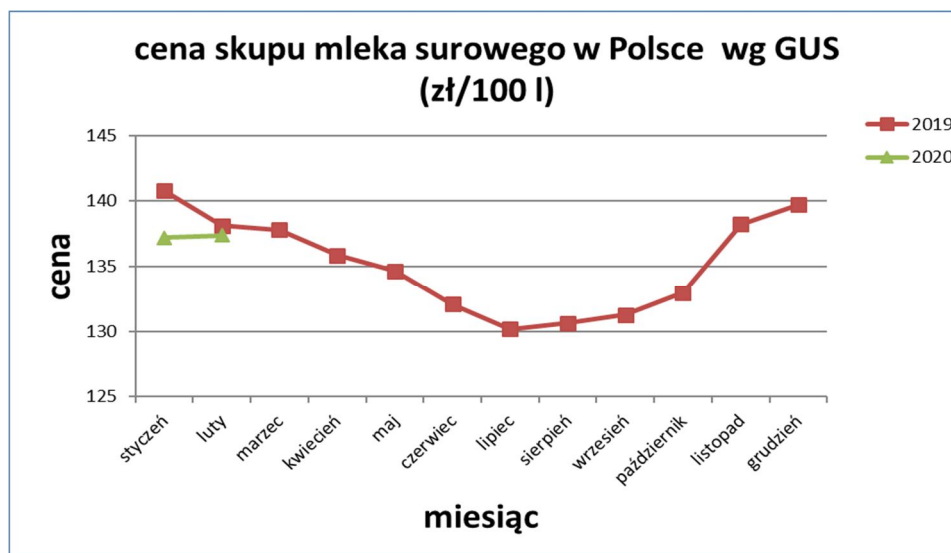
Rynek mleka i żywca wołowego

Według Głównego Urzędu Statystycznego średnia cena skupu mleka w Polsce w lutym 2020 r. wyniosła 137,38 zł/1 hl i była nieznacznie (o 0,1%) wyższa od płaconej w styczniu br. (137,19 zł/1 hl) i o 0,5% niższa od płaconej w lutym 2019 r. (138,13 zł/1 hl).

W naszym województwie średnia cena skupu mleka w lutym wyniosła 133,72 zł/1hl i była nieznacznie niższa od płaconej w styczniu br. (133,76 zł/1hl) oraz o 2,3% niższa od ceny z przed roku (136,83 zł/1hl). W poszczególnych powiatach ceny te kształtują się w granicach 1,1 - 1,44 zł/l. Jak zawsze cena jest zróżnicowana, zależna przede wszystkim od wielkości dostaw i od mleczarni.

Pandemia koronawirusa wpłynęła również na branżę mleczarską. Sytuacja na rynku mleka ulega gwałtownym zmianom, co budzi niepokój wśród hodowców bydła mlecznego i producentów mleka. Pojawiają się głosy o potrzebie uruchomienia przez państwo zakupów interwencyjnych. W najgorszym położeniu znalazły się zakłady, których produkcja nastawiona była na klientów z sektora HoReCa: hotele, restauracje, kawiarnie, firmy cateringowe, sanatoria, pierogarnie, lodziarnie itp. oraz szkoły, przedszkola, szpitale. Sytuacja wpłynęła również na poziom eksportu.

Średnie ceny skupu mleka surowego w Polsce (wyk. 1) i w naszym województwie (wyk. 2) w roku bieżącym i 2019 wg GUS.

Firmy skupujące bydło na terenie naszego województwa płacą netto od 3-5,00 zł/kg za wybrakowane krowy i od 6,00 – 6,20 do 7,00 zł/kg za bydło ras mięsnych. Podobnie jak na rynku mleka pandemia koronawirusa i restrykcje oraz ograniczenia w związku z jego rozprzestrzenianiem się w świecie wywarły duży wpływ na rynek żywca wołowego. Stał eksport wołowiny do Włoch, naszego głównego odbiorcy i na daleki wschód.

W obecnej sytuacji epidemiologicznej w kraju i na świecie trudno jest przewidzieć rozwój sytuacji w najbliższych tygodniach i miesiącach na wszystkich rynkach.

III. Inne spostrzeżenia, problemy

- ✓ Rozpoczęła się kolejna kampania składania wniosków na dopłaty bezpośrednie. Odbywa się ona w niecodziennych warunkach gdzie priorytetem jest walka z koronawirusem. Jednocześnie życie toczy się dalej mimo dużych ograniczeń w obsłudze interesantów i konieczności zachowywania maksimum ostrożności
- ✓ Rolnicy zainteresowani są szczegółami dofinansowania w PROW 2014-2020
- ✓ W związku z wystąpieniem epidemii koronawirusa rolnicy pytają czy będą wydłużone terminy składania wniosków o dopłaty obszarowe i inwestycyjne w ramach PROW 2014-2020.
- ✓ Ze względu na koronawirusa wstrzymane są wszystkie szkolenia.